

Vlaanderen
is diervriendelijk

Huisdierwijzer pauw

▲ Pavo cristatus

DEPARTEMENT
OMGEVING

vlaanderen.be/huisdierinfo

////////////////////////////////////

HUISDIERWIJZER: PAUW

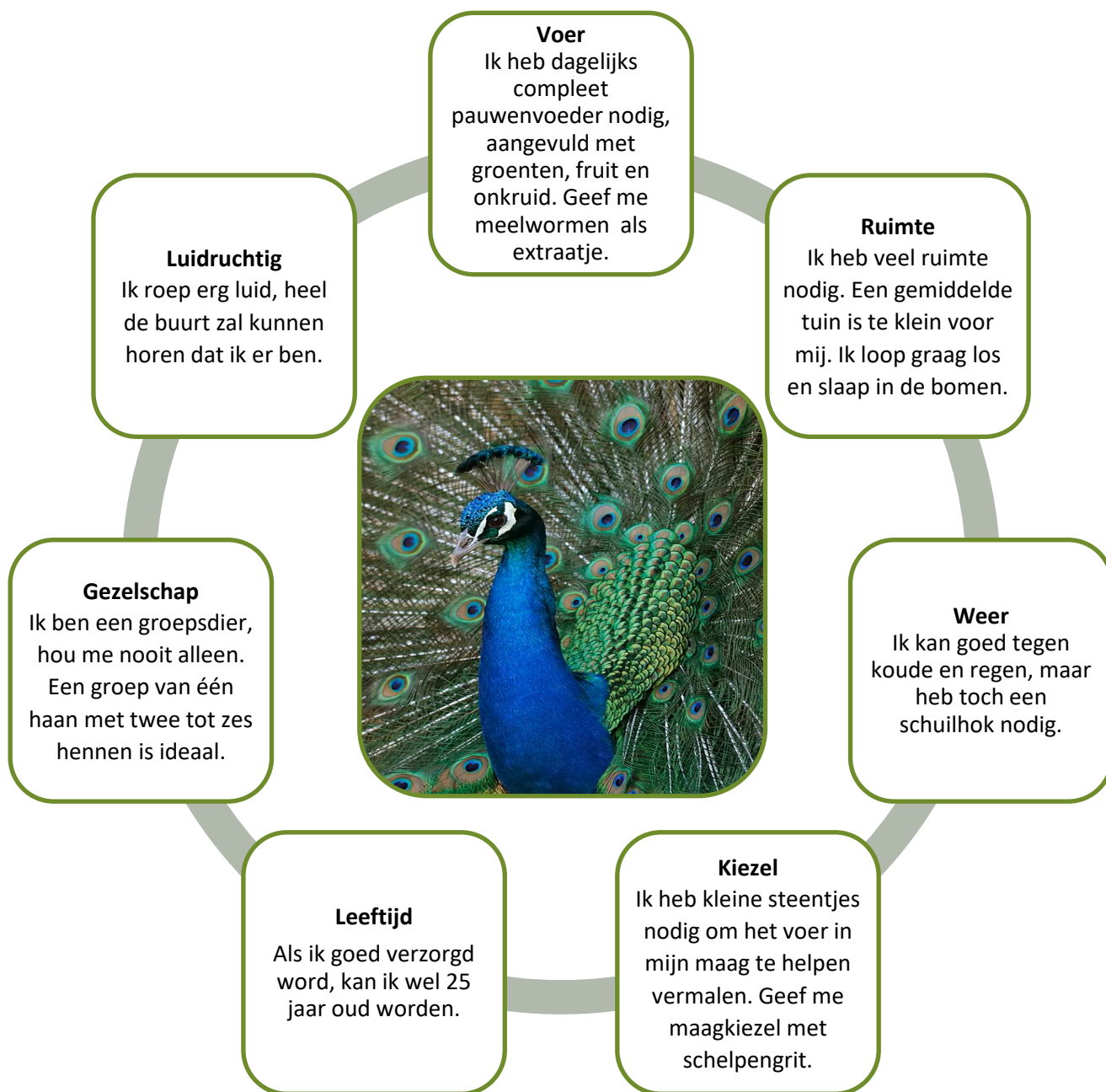
Pavo cristatus

////////////////////////////////////

INHOUD

1	Overzicht	3
2	Natuurlijk gedrag en behoeften	4
3	Huisvesting en verzorging	5
3.1	Huisvesting	5
3.1.1	Gezelschap	5
3.1.2	Hok & ren	5
3.1.3	Verrijking	5
3.2	Voeding	5
3.3	Verzorging	6
4	Gedrag en omgang met het dier	7
5	Gezondheid	7
5.1	Voortplanting en bijhorend gedrag	7
5.2	Meest voorkomende gezondheidsproblemen	8
6	Aankoop of adoptie	8
7	Kosten	9

1 OVERZICHT

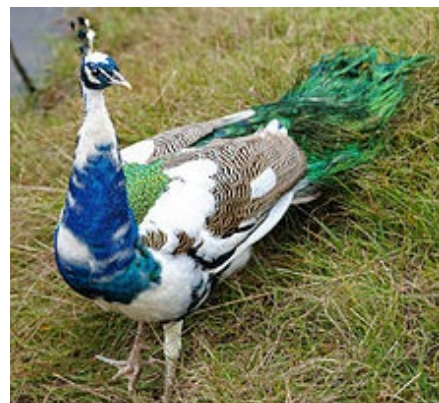
2 NATUURLIJK GEDRAG EN BEHOEFTE

Blauwe pauwen behoren tot de familie van de fazanten en komen van nature voor in India, Bangladesh, Bhutan, Nepal, Pakistan en Sri Lanka. Ze leven in tropische, altijdgroene bossen met veel struikgewas afgewisseld met open plekken en aan bosranden, al zijn het ook cultuurvolgers die zich goed thuis voelen in de buurt van menselijke nederzettingen. Ze rusten en slapen hoog in de bomen of op gebouwen, maar de meeste van hun activiteiten vinden op de grond plaats.

Pauwenhennen leven in groepen. Ook de onvolwassen jongen van vorige jaren maken deel uit van de vrouwengroepen. De hennen zonderen zich wel af van de groep wanneer ze gaan broeden en leven dan tijdelijk solitair. Zowel de hanen als de hennen kunnen met meerdere partners paren. Hiervoor komen ze samen op een baltsplaats, het zogeheten 'lek'. De hanen kunnen hier een eigen klein territorium verdedigen, maar dit is niet altijd het geval.

Pauwen zijn door de Phoeniciërs omstreeks 1800 voor Christus in Egypte geïntroduceerd. Van daaruit zijn ze met de Romeinen over Europa verspreid geraakt. Ze werden gehouden voor hun sierwaarde, hun veren en om op te eten. Vanaf de 17de eeuw kwamen pauwen algemeen voor in Europa. Door de eeuwen heen zijn vanuit de blauwe pauw ook andere rassen ontstaan, zoals de witte en bonte pauw.

Pauwen zijn omnivoren, ze eten zowel plantaardig als dierlijk voedsel. Hun natuurlijke voeding bestaat uit zaden, granen, bessen, vruchten, onkruid, wormen, slakken insecten en occasioneel zelfs muizen.

Indeling in het dierenrijk

Rijk	<i>Animalia</i> (dieren)
Stam	<i>Chordata</i> (chordadieren)
Klasse	<i>Aves</i> (vogels)
Orde	<i>Galliformes</i> (hoenders)
Familie	<i>Phasianidae</i> (fazantachtigen)
Geslacht	<i>Pavo</i> (pauwen)
Soort	<i>Pavo cristatus</i> (blauwe pauw)

3 HUISVESTING EN VERZORGING

3.1 HUISVESTING

3.1.1 Gezelschap

Pauwen zijn sociale dieren. Alleen een pauwenhaan houden, is geen goed idee. Hij zal wegtrekken op zoek naar een partner. Een groep van een haan en minimaal twee hennen is aangeraden. Als er genoeg ruimte is, kan je ook meerdere hanen en hennen houden. Hou pauwen liever niet samen met kalkoenen, want deze diersoorten kunnen agressief op elkaar reageren.

3.1.2 Hok & ren

Hoewel ze uit tropische streken komen, kunnen pauwen toch goed tegen ons klimaat. Je kan ze in een grote volière houden met een groot nachthok, maar pauwen kan je ook prima laten loslopen in de tuin. Ze slapen dan meestal in een boom of struik.

Als je pauwen in een volière houdt, voorzie dan een overkapt deel waar de grond droog blijft. Hier kunnen ze dan schuilen en zandbaden nemen. Zandbaden zijn essentieel voor het onderhoud van de veren en het verwijderen van parasieten. Beplant de volière met groenblijvende struiken en voorzie meerdere platte zitstokken met een breedte van 5 à 10 cm op minstens 1 meter hoogte. Een volière moet minimaal 3,5 meter hoog zijn en een oppervlakte van minstens 36 m² hebben. Het nachthok moet minstens 9 m² groot zijn. Als bodembedekking kunnen houtsnippers, houtkrullen en stro gebruikt worden.

3.1.3 Verrijking

Pauwen zijn een groot deel van de dag bezig met het vergaren van voedsel. Geef hen genoeg ruimte en diversiteit in beplanting. Een omgekeerde graszode of een berg bladeren wordt helemaal doorzocht op zoek naar wormen en insecten. Je kan ook onkruid tot een bundel samenbinden en ophangen, zodat de dieren zich moeten strekken om er aan te kunnen pikken. Gedroogde meelwormen kan je mengen met houtkrullen of stro, zodat de dieren op zoek moeten gaan naar de lekkere hapjes.

3.2 VOEDING

Pauwen zijn alleseters. Hun natuurlijke dieet bevat vrij veel dierlijke eiwitten. Ze eten granen, zaden, peulvruchten, bessen, vruchten, onkruid, insecten, slakken, wormen, muizen en zelfs kuikens. Geef pauwen als basisvoeding zo'n 50 tot 100 g sierhoendervoer of speciaal pauwenvoer per dag en vul dit aan met onkruid, groenten- en fruitresten, etensresten, enz. Ze zullen hun dieet zelf verder aanvullen terwijl ze in de tuin rondscharrelen.

Voer de pauwen op een vaste plaats, bijvoorbeeld in een hok of schuur. Zo kan je ze gemakkelijker pakken als dat nodig is en blijven ze tam.

Pauwen hebben maagkiezel nodig om hun voer goed te kunnen verteren. De steentjes helpen in de maag het voedsel te vermalen. Ook schelpengrit is aangeraden om in de behoefte aan calcium te voorzien. In de handel kan je vaak een mengeling van maagkiezel en schelpengrit kopen.

Wat voer je een pauw?

Dagelijks voer	Met mate voeren	Niet voeren
Compleet voer voor pauwen of sierhoenders	Rauwe aardappelschillen	Uienschillen
Schelpengrit, maagkiezel	Etensresten	Prei
Onkruid	Dierlijke eiwitten, bijvoorbeeld gedroogde meelwormen	Schillen van bananen, kiwi en citrusvruchten
Groenten- en fruitresten		Beschimmelde etenswaren
		Groene aardappeldelen
		Beenderen
		Vette, pikante of zoute etensresten
		Vlees, vis, charcuterie en kaas (dit is wettelijk niet toegestaan om ziekteoverdracht te voorkomen)

3.3 VERZORGING

Pauwen zijn makkelijk te onderhouden dieren, maar ze hebben wel basisverzorging nodig. Een weekendje weg kan je overbruggen met een automatische voerbak en een volle drinkemmer, maar voor langere periodes van afwezigheid moet er iemand de dieren komen verzorgen.

Pauwen zijn geen grote drinkers, maar hebben wel steeds vers drinkwater nodig. Zorg ervoor dat het water niet bevriest in de winter: vervang het om de paar uren of zorg voor een warmtebron. In de handel vind je drinkbakverwarmers voor in het water of voor onder de bak die werken op elektriciteit, maar ook plastic schijven die je kan opwarmen in de microgolfoven. Voeg nooit zout en liever ook geen suiker toe aan het water.

Dagelijks

- Verwijder bederfbare voederresten.
- Voer de pauwen.
- Controleer of er nog voldoende water is en ververs het eventueel.
- Controleer of de dieren zich normaal gedragen en er gezond uitzien.

Minstens eenmaal per week

- Maak het binnenhok proper, met name onder de zitstokken.
- Was de drinkemmer uit met zuiver water.
- Vul grit en maagkiezel bij.

Een aantal keer per jaar

- Vervang het bodemmateriaal in het hok.
- Was de voerbak uit.
- Behandel het hok tegen parasieten zoals rode vogelmijt.
- Ontworm de vogels.

4 GEDRAG EN OMGANG MET HET DIER

Pauwen overnachten graag op een hoge tak in een boom. Als ze goed geïntroduceerd worden, zijn ze vrij honkvast. [Kortwieken](#) is daarom niet nodig. Pauwen zijn absoluut geen knuffeldieren, ze zijn eerder schichtig van aard. Met veel geduld en een rustige benadering kan je hen wel leren om uit je hand te eten.

Vanaf juli-augustus begint de rui. De oude veren worden dan stelselmatig vervangen door nieuwe. De haan verliest ook zijn prachtige staartveren. Tegen het voorjaar, wanneer het voortplantingsseizoen begint, zijn deze terug aangegroeid.

Pauwen houden is niet al te moeilijk, maar er zijn ook negatieve kanten. Pauwenhanen roepen erg luid. Ze kunnen daardoor veel overlast veroorzaken. Hou rekening met je burens als je overweegt om pauwen te houden. Pauwen hebben ook veel ruimte nodig. Je hebt een groot stuk grond nodig om ze goed te kunnen huisvesten. Je kan ze prima los laten lopen, maar denk eraan dat je dan overal in je tuin uitwerpselen kan aantreffen. Het voer kan andere dieren aantrekken, zoals muizen, ratten en wilde vogels.

5 GEZONDHEID

5.1 VOORTPLANTING EN BIJHOREND GEDRAG

Mannelijke pauwen zijn groter en kleurrijker dan de hennen. Afhankelijk van het seizoen hebben ze de kenmerkende prachtig gekleurde lange staart. Dit zijn in feite de verlengde rugveren en worden ook wel 'sleep' genoemd. De eigenlijke staart is grijsachtig en veel korter. Vanaf ongeveer 3 maanden hebben hanen donkere strepen op de rug, maar hennen hebben daar een effen kleur.

Pauwen worden meestal in een harem gehouden: één haan met meerdere hennen. Ze worden rond de 15 maanden geslachtsrijp, maar het is beter te wachten tot de dieren 24 maanden oud zijn voor er mee te fokken. In ons klimaat leggen en broeden pauwen meestal in april. De haan roept luidt en zet zijn staart waaivormig open om voor de hennen te pronken. Hij kan de openstaande staart ook laten trillen, waardoor de veren een ritselend geluid maken.

Pauwenhennen leggen hun eieren in een kuil in de grond die ze bekleden met planten en bladeren. De eieren worden om de dag gelegd en een legsel bestaat uit vier tot zes eieren. Na ongeveer 28 dagen broeden, komen de kuikens uit. Deze hebben meteen al echte veren. Hou ze de eerste 2 weken binnen, want ze zijn dan nog kwetsbaar en heel gevoelig voor vocht en koude. Daarna kunnen ze samen met de moeder naar buiten bij goed weer. Ze hebben nog extra beschutting nodig tot ze ongeveer 5 maanden oud zijn.

5.2 MEEST VOORKOMENDE GEZONDHEIDSPROBLEMEN

Pauwen worden gemiddeld 25 jaar oud. Gezonde pauwen zijn levendig, hebben heldere ogen, een geluidloze ademhaling en een mooi aansluitend verenkleed. Een pauw die minder actief is dan normaal, de pluimen opzet of ineengedoken zit, voelt zich niet goed. Neem bij ziekte contact op met een gespecialiseerde dierenarts.

De meest voorkomende gezondheidsproblemen bij pauwen zijn:

- **Rode vogelmijt**
Symptomen: bloedarmoede, algemene zwakte.
Rode vogelmijten zijn kleine ronde mijten die zich schuilhouden in spleten en kieren van het hok. 's Nachts komen ze tevoorschijn en zuigen ze bloed bij de dieren. Controleer het hok geregeld en behandel het indien nodig met geschikte insecticiden.
- **Vederluizen**
Symptomen: bij lichte besmettingen geen, in zware gevallen jeuk, kaalheid, slechte vederkwaliteit.
Vederluizen zijn bruine insecten van ongeveer 1 tot 3 mm groot die op de huid en veren rondkruipen. Ze verzamelen vooral rond de kop, onder de vleugels en rond de cloaca.
- **Wormen**
Symptomen: vermagering, algehele slechte conditie, waterige of gele mest.
Pauwen zijn gevoelig voor worminfecties. Hou preventief het hok en de ren goed schoon. De dierenarts heeft speciale ontwormingsmiddelen voor vogels.
- **Zwartkopziekte of histomoniasis**
Symptomen: aantasting van de darmen en lever zorgt voor felgele diarree, soms wordt de kop donkerder van kleur.
De ziekte wordt veroorzaakt door een eencellige parasiet, *Histomonas meleagridis*. Hou pauwen liever niet samen met kippen. Deze kunnen drager zijn van de parasiet zonder zelf ziek te worden, maar ze kunnen wel de pauwen besmetten. Bij de dierenarts zijn medicijnen te verkrijgen in geval van een uitbraak.
- **Newcastle virus of pseudovogelgriep**
Symptomen: moeilijke ademhaling, hoesten, niezen, (bloederige) diarree, neurologische afwijkingen.
De dieren kunnen besmet worden door wilde vogels. Virusdeeltjes kunnen tot wel 15 km via de wind vervoerd worden. Er is een vaccin beschikbaar. Veel liefhebbers van pluimvee en hoenders laten hun dieren preventief vaccineren.
- **Infectieuze bronchitis**
Symptomen: moeilijke en hoorbare ademhaling, afwijkende houding.
Aarzel niet om de dierenarts in te schakelen, veel dieren kunnen dan nog gered worden. Er is ook een vaccin beschikbaar.

6 AANKOOP OF ADOPTIE

Pauwen zijn prachtige dieren om te zien. Je moet ze echter dagelijks verzorgen, ze hebben veel ruimte nodig en ze zijn behoorlijk luidruchtig. Denk daarom goed na voordat je besluit om pauwen te gaan houden:

- Kan je gedurende de komende 25 jaar voor de pauwen zorgen?
- Is het in jouw wijk toegelaten om pauwen te houden?
- Heb je een bouwvergunning nodig voor het hok?
- Heb je voldoende ruimte voor een groep?
- Heb je genoeg tijd om de pauwen te verzorgen?
- Is er iemand die de vogels kan verzorgen als je op vakantie gaat?

- Heb je ongeveer 2 euro per maand per pauw over voor de voeding en verzorging?
- Pauwen roepen erg luid: heb je de aankoop besproken met de buurtbewoners?

Koop pauwen steeds aan bij een betrouwbare fokker die veel achtergrondinformatie kan geven.

Pluimveeverenigingen kunnen je bijstaan in je zoektocht naar een fokker. Pauwen koop je het best aan in het najaar, want dan is het aanbod het grootst.

Als je pauwen koopt bij een professionele handelaar, dan zijn deze normaal gezien ingeënt tegen veel voorkomende ziekten. Ook hobbyfokkers enten hun pauwen vaak in, vraag dit na. Wees kritisch en durf vragen te stellen. Als koper ben je verantwoordelijk voor een goede keuze. Koop geen zwakke of zieke dieren, zo hou je foutieve handel in stand. Let goed op of de dieren geen verwondingen of vervormingen hebben. Als je verwaarloosde dieren opmerkt kan je dit melden bij de Dienst Dierenwelzijn [Meldpunt verwaarloosde en mishandelde dieren](#).

Richt het verblijf in voordat je de pauwen koopt. Laat pauwen nooit meteen los, maar laat ze eerst een week wennen in een volledig overspannen deel van het verblijf. Wil je de pauwen laten loslopen in de tuin, laat dan eerst één voor één de hennen los met een week tussentijd. Laat pas als laatste de haan los, 3 weken na de laatste hen. Zo zullen de pauwen niet uitzwerven. Geef in het begin hetzelfde voer als de vorige eigenaar en wen ze geleidelijk aan nieuw voer om problemen te voorkomen.

7 KOSTEN

De prijs van een pauw is afhankelijk van de soort, de leeftijd en het aanbod. Een jonge blauwe pauw van zo'n 3 jaar oud kost 30 tot 80 euro. Meestal wordt een hok zelf gebouwd, aangezien er weinig grote hokken in de handel verkrijgbaar zijn. Een automatische voerbak en drinkemmer heb je al voor zo'n 35 euro. Reken op ongeveer 2 euro per pauw per maand voor het voer en strooisel.

Postadres

Koning Albert II-laan 15 bus 548
1210 Brussel
vlaanderen.be/dierenwelzijn